

**Ковельський місцевий центр
з надання безоплатної вторинної правової допомоги**

І Н Ф О Р М А Ц І Й Н А   Д О В І Д К А
**щодо виконання Ковельським місцевим центром з надання
безоплатної вторинної правової допомоги річного плану діяльності
на 2023 рік у I кварталі**

ЗМІСТ

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами

- [1.1] Підвищення рівня правової свідомості, правової культури та правової освіченості людей.**
- [1.2] Мотивація та стимулювання людей до вирішення правових проблем у правовий спосіб, зокрема за допомогою механізмів системи безоплатної правової допомоги.**
- [1.3] Забезпечення вирішення проблем людей у правовий спосіб за допомогою існуючих та розвитку нових механізмів.**
- [1.4] Розвиток на базі БПД механізмів, спрямованих на недопущення порушених прав людини, яка знаходиться у контакті чи конфлікті із законом (в адміністративному та кримінальному процесі).**

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами:

Завдання 1.1 Підвищення рівня правової свідомості, правової культури та правової освіченості людей.

Проведення правопросвітницьких заходів та виїзного консультування в рамках реалізації проекту "Програма "Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство" для власників земельних ділянок, які проживають у сільській місцевості)

Постійні зміни в законодавстві, що відбуваються навіть в умовах воєнного стану, не оминули і земельні відносини в Україні, а врегулювання питань даної сфери так і залишаються актуальним. Окрім відсутності знань стосовно своїх прав, багато мешканців віддалених сіл також не знають, куди звертатися в разі виникнення проблем, та які існують механізми їх вирішення.

Саме з метою підвищення обізнаності мешканців віддалених населених пунктів про систему БПД, посилення правової спроможності громадян та громад у сфері земельних відносин, фахівці Ковельського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги в рамках реалізації проекту «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» продовжують консультувати громадян на місцях.

Комунікація з територіальною громадою, старостами сіл важлива, в першу чергу, задля забезпечення реалізації прав громадян на землю. А зустрічі з селянами, під час яких вони можуть отримати консультації від юристів, дають їм базові знання стосовно того, з чого потрібно починати та до якого органу необхідно звертатись.

Так, 17 лютого 2023 року фахівчиня сектору «Камінь-Каширське бюро правової допомоги» Інна Бондар здійснила черговий виїзд до жителів села Видерта.

Юристка бюро правової допомоги повідомила жителям села про законодавчі обмеження, запроваджені із введенням в країні воєнного стану, розповіла про відновлення довоєнної системи оформлення прав оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення, так як 19 жовтня 2022 року Верховна Рада України ухвалила Закон щодо внесення змін до деяких законодавчих актів щодо відновлення системи оформлення прав оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення та удосконалення законодавства щодо охорони земель, який набрав чинності 19 листопада 2022 року.

Інна Бондар поінформувала селян щодо основних змін відповідно до Закону.

«Законодавчими новаціями припиняє свою дію норма Перехідних положень Земельного кодексу України щодо автоматичної пролонгації всіх договорів оренди земель сільськогосподарського призначення, які закінчилися в період воєнного стану. У свою чергу автоматично пролонгованими на один рік (з дати закінчення строку дії договору) залишаються договори оренди земель сільськогосподарського призначення усіх форм власності, які закінчилися в період дії воєнного стану та до 18 листопада 2022 року (включно). Також відновлюється реєстрація прав оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно; дозволено в умовах воєнного стану безоплатну приватизацію земельних ділянок, на яких розташовані будівлі, споруди, що перебувають у приватній власності, а також земельних ділянок, які передані громадянам у користування до набрання чинності Земельним кодексом України.» – повідомила фахівчиня бюро правової допомоги.

По завершенню заходу фахівчиня надала індивідуальні консультації усім бажаючим.

Фахівчиня Камінь - Каширського бюро правової допомоги Інна Бондар під час проведення заходу для землевласників та землекористувачів

Проведення правопросвітницьких заходів та виїзного консультування з основних проблемних питань для потенційних суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу (далі-БВПД) в місцях їх перебування, з метою навчання людей вміти захищати свої права, зокрема для: дітей (загальноосвітні, професійно-технічні, вищі навчальні заклади), ветеранів війни та осіб, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та особи, які звернулись для отримання такого статусу (територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, ГО, військові частини, осіб, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі (соціальні служби, притулки), осіб з інвалідністю (підрозділи з питань соціального захисту населення), для безробітних громадян (міськрайонні, районні та міські центри зайнятості), для внутрішньо переміщених осіб (підрозділи з питань соціального захисту населення, місця компактного проживання/розміщення осіб)

З метою поглиблення знань щодо особливостей юридичної відповідальності неповнолітніх, директор Ковельського місцевого центру Василь Ковальчук спільно з головним юристом центру Анною Капітан провели відкритий урок для учнів Ковельського обласного ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою імені Героїв Небесної Сотні.

Інколи підлітки, які вчиняють правопорушення або злочин, не замислюються, що вони вже повною мірою підлягають відповідальності за свої діяння. А тому важливо знати та розуміти що неповнолітні також можуть нести відповідальність за свої протиправні дії. Одним із пріоритетних завдань системи БПД є проведення правопросвітницької та правороз'яснювальної роботи, в тому числі – серед молоді з метою профілактики вчинення правопорушень та пропагування правомірної моделі поведінки.

В ході проведення уроку, фахівці Ковельського місцевого центру, зокрема, ознайомили учнів з видами юридичної відповідальності неповнолітніх, навели приклади судових рішень про притягнення неповнолітніх до цивільної, адміністративної та кримінальної відповідальності.

Під час уроку учні жваво обговорювали тему та ставили запитання, які їх цікавили. Особливо учнів зацікавило питання притягнення до відповідальності за розповсюдження фотографії без дозволу фізичної особи, яка зображена на ній та притягнення до відповідальності за вчинення булінгу .

Принагідно директор Ковельського місцевого центру з надання БВПД також розповів учням про пілотний проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення», який впроваджується Міністерством юстиції України,

Офісом Генерального прокурора на базі системи надання безоплатної правової допомоги.

Інвестиція в молодь - інвестиція в майбутнє безпечного та комфортного середовища!

Відкритий урок для учнів Ковельського обласного ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою імені Героїв Небесної Сотні

27 лютого 2023 року головний юрист Ратнівського бюро правової допомоги Оксана Калінчик провела захід на тему «Протидія домашньому насильству» для підоблікових Ковельського районного сектору № 2 «Центр пробації» у Волинській області.

Насамперед фахівчиня бюро пояснили, за якими ознаками можна ідентифікувати домашнє насильство, адже не завжди воно появляється у фізичній формі.

«Головна ознака такого насильства – те, що вчиняють його в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких. Окрім фізичного, можна зіткнутися з економічним, психологічним та сексуальним насильством», – зазначила юристка.

Кримінальна відповідальність за вчинення домашнього насильства визначена в статті 126-1 Кримінального кодексу України. Відповідно до цієї статті кривдника можуть покарати громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до двох років.

Оксана Калінчик наголосила, що законодавством передбачена можливість відокремити кривдника від жертви. Для цього є: терміновий заборонний припис і обмежувальний припис. Заборонний припис виноситься Національною поліцією як реакція на факт домашнього насильства терміново до 10 днів. Обмежувальний припис діє від 1 до 6 місяців, і його видає лише суд.

Слухачі також дізналися, куди можна звертатися у випадках вчинення домашнього насильства, які організації допомагають потерпілим від домашнього насильства. Зокрема, фахівчиня розповіла, які послуги постраждалі можуть отримати у Ратнівському бюро правової допомоги.

Фахівчиня Ратнівського бюро правової допомоги Анна Капітан під час проведення правопросвітницького заходу для під облікових Ковельського районного сектору № 2 «Центр пробації» у Волинській області

З метою посилення правової обізнаності громадян, головним юристом сектору «Ратнівське бюро правової допомоги» Оксаною Калінчик спільно із кар'єрним радником Ратнівського відділу Ковельської філії Волинського обласного центру зайнятості Лесею Захарчук для осіб, які перебувають на обліку у центрі зайнятості, проведено семінар на теми: «Захист прав споживачів фінансових послуг» та «Ризики нелегальної трудової міграції».

В ході спілкування головний юрист сектору «Ратнівське бюро правової допомоги» Оксана Калінчик розповіла, що, захист прав споживачів фінансових послуг – це системна діяльність, до якої належить нагляд за дотриманням фінансовими установами про захист прав споживачів, моніторинг дотримання добровільних Кодексів України, поведінки учасників фінансових ринків, обізнаність споживачів щодо споживчих властивостей фінансових послуг, вирішення спорів між надавачами та споживачами фінансових послуг.

Кар'єрний радник Ратнівського відділу Ковельської філії Волинського обласного центру зайнятості Леся Захарчук, ознайомила учасників семінару з нормами чинного законодавства у сфері працевлаштування, розповіла про ризики нелегальної трудової міграції.

В ході спілкування фахівець бюро правової допомоги ознайомила шукачів роботи з правилами перетину кордону в умовах воєнного стану, а також проінформувала про систему безоплатної правової допомоги, про послуги, якими можуть скористатись громадяни звернувшись до бюро правової допомоги.

Система БПД продовжує працювати з акцентом на надання правової допомоги особам, які опинились в складних життєвих обставинах. Фахівці Ковельського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги щомісяця проводять правопросвітницькі заходи, забезпечують роботу консультаційних пунктів доступу до правової допомоги у найвіддаленіших куточках Волині. Ключова мета – бути ближче і доступніше для людей та тримати руку на пульсі їх проблем та правових потреб, оперативно реагувати та максимально швидко їх вирішувати.

10 березня фахівчиня Ковельського бюро правової допомоги Анна Капітан провела правопросвітницький захід на тему «Відновлення втрачених документів», а також проконсультувала всіх охочих з різних правових питань у віддаленому пункті компактного проживання, який став прихистком для людей непростой долі – внутрішньо переміщених осіб, а також осіб, звільнених з місць відбування покарань.

«Не завжди правові потреби громадян лежать в площині судового захисту, нерідко вдається допомогти особі, надавши безоплатну первинну правову допомогу. В результаті проведеного виїзного консультування правові потреби чотирьох осіб взято під супровід юриста Ковельського бюро правової допомоги Анни Капітан. Так, вказані особи нещодавно звільнилися з місць позбавлення волі та втратили документи, що посвідчують особу – паспорт громадянина України. Як наслідок, вони позбавлені можливості реалізувати будь-які базові права» – відмітив директор Ковельського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Василь Ковальчук.

Досвід проведення подібних заходів наочно демонструє важливість таких підходів в роботі системи. Такі ініціативи часто виявляють осіб, які внаслідок своєї маломобільності, низької соціальної активності або просто опинившись у складних життєвих обставинах не завжди мають

змогу звернутись до бюро правової допомоги, що в результаті призводить до їх правової ізоляції.

По завершенню заходу фахівчиня надала індивідуальні консультації усім бажаним, які переважно стосувалися таких питань: соціальні пільги та гарантій, порядок отримання компенсації за зруйноване та пошкоджене майно, порядок відновлення втрачених документів, отримання медичної допомоги внутрішньо переміщеними особами.

Паралельно з консультуванням фахівчиня інформувала людей про програми збору свідчень про воєнні злочини росії.

Правопросвітницький захід для внутрішньо переміщених осіб в місці компактного проживання с.Домашів

17.02.2023 на базі Університету III віку Ковельської міської ради ветеранів війни та праці директор Ковельського місцевого центру з надання БВПД Василь Ковальчук провів правопросвітницький захід для слухачів університету на тему: "Порядок оформлення спадщини в умовах воєнного стану".

"Згідно Цивільного кодексу України спадкуванням є перехід прав та обов'язків (спадщини) від особи, яка померла, (спадкодавець) до особи (осіб), що набувають право на спадщину (спадкоємці). Особливості спадкування під час воєнного стану, на сьогодні, регулюється постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання нотаріату в умовах воєнного стану». За загальним правилом, право на спадкування виникає у день смерті особи або в день, з якого за рішенням суду особа оголошена померлою, і строк на прийняття спадщини надавався 6 місяців з дня відкриття спадщини, проте війна вимушено внесла свої корективи, і довелося адаптуватися під зміни, де Постановою КМУ від 24.06.2022 р. № 719 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо нотаріату та державної реєстрації в умовах воєнного стану», строк для прийняття спадщини становить шість місяців з дня смерті особи та ще чотири місяці, тобто з часу смерті строк подачі/направлення заяви про вступ до спадщини складає 10 місяців. Принагідно підмічено, що обрахунок строку для кожної конкретної відкритої справи до воєнного стану виглядатиме трішки інакше, до прикладу, якщо до 06.03.2022 року шестимісячний строк спадкування не сплинув, то він автоматично продовжуватиметься ще на 4 місяці, а якщо сплинув під час воєнного стану, але до 06.03.2022 то діє стара норма – 6 місяців., - зауважив Василь Ковальчук.

В умовах воєнного або надзвичайного стану спадкова справа заводиться за зверненням заявника будь-яким нотаріусом України, незалежно від місця відкриття спадщини.

Право на спадщину обов'язково необхідно оформити у нотаріуса (державного чи приватного), звернутися до якого можна в будь-якому населеному пункті на підконтрольній території України. Знайти нотаріуса можна в Реєстрі нотаріусів, які працюють під час війни, ведення якого здійснює Нотаріальна палата України.

Директор Ковельського місцевого центру з надання БВПД під час проведення заходу для студентів Університету III віку

Завдання 1.2. Мотивація та стимулювання людей до вирішення правових проблем у правовий спосіб, зокрема за допомогою механізмів системи безоплатної правової допомоги.

Надання адресної правової допомоги особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення

Часто особи, які потребують правової допомоги через різні обставини самотійно звернутися до центру чи бюро правової допомоги

не мають можливості. У таких випадках фахівці Ковельського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги надають консультації за місцем проживання/перебування громадян.

Виплата соціальної допомоги, встановлення опіки, піклування або постійного догляду, усунення перешкод у користуванні земельною ділянкою, оформлення спадщини, укладання договорів довічного утримання, оскарження дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень – далеко не повний перелік запитань, відповіді на які допомагають знайти фахівці Ковельського місцевого центру з надання БВПД під час адресного консультування громадян.

«Чимало населених пунктів не мають належних доріг і транспортного сполучення, тож людям важко до нас добиратися. Серед селян, які через вік або стан здоров'я не можуть самостійно звернутися до наших юристів, адресна правова допомога користується популярністю. Поряд із консультаціями, часто надаємо адресну допомогу й у випадку забезпечення доступу до безоплатної вторинної правової допомоги», – розповідає головний юрист Ковельського бюро правової допомоги Анна Капітан.

Так, нещодавно Анна Капітан надала адресну правову допомогу особі з інвалідністю – пані Ірині, яка внаслідок розбіжності у написанні ім'я батька у свідоцтві про народження не змогла реалізувати своє право на пенсійне забезпечення у зв'язку із втратою годувальника. Наказом Ковельського місцевого центру пані Ірині для надання безоплатної вторинної правової допомоги було уповноважено завідувача Ковельського бюро правової допомоги Надію Клімук.

Рішенням Ковельського міськрайонного суду у справі № 159/965/23 заяву пані Ірини задоволено повністю.

Адресне консультування особи з інвалідністю у селі Любитів Ковельського району

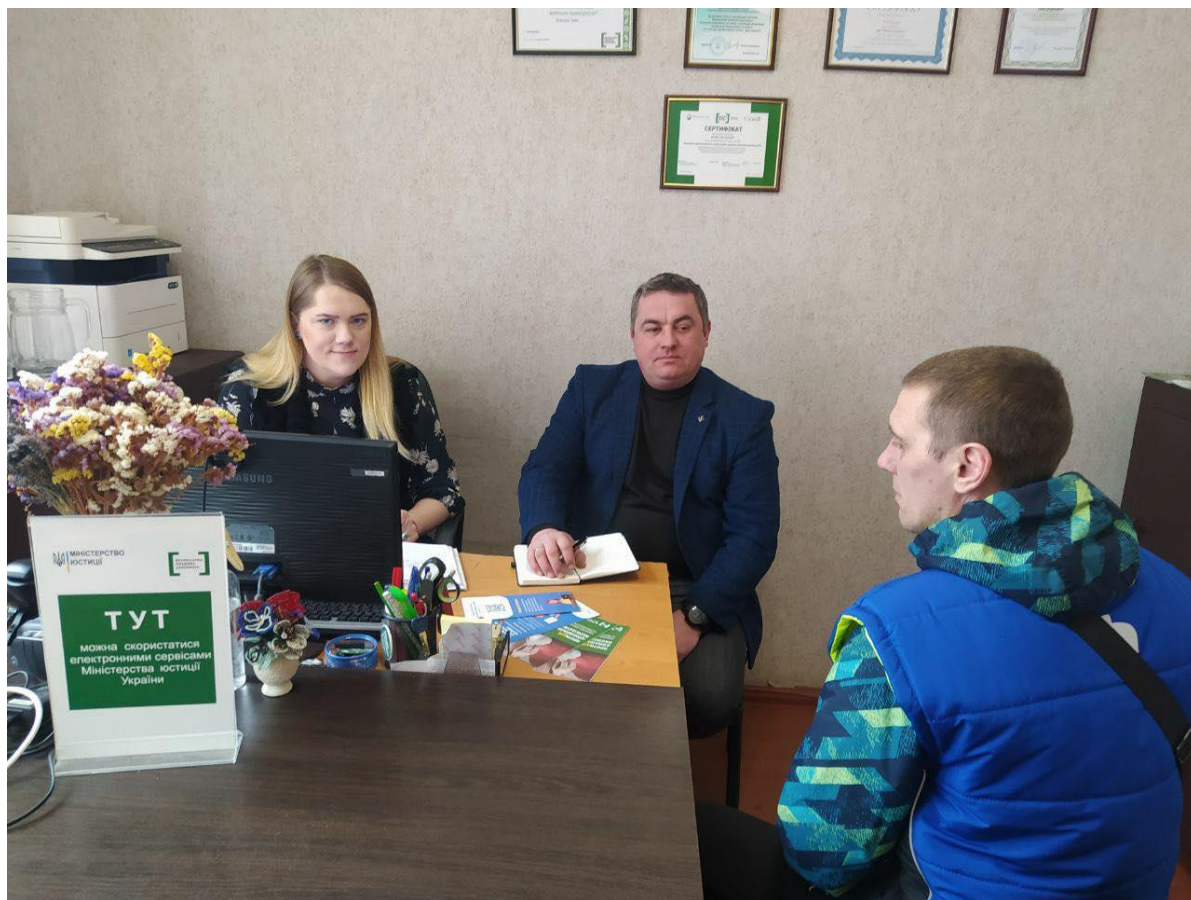
Забезпечення роботи консультаційних пунктів доступу до БПД

Право на професійну правничу допомогу є одним із конституційних, невід'ємних прав людини і має загальний характер, тобто поширюється на всіх без винятку осіб - громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які перебувають на території України. Його реалізація не може залежати від статусу особи, майнового стану, етнічного походження, місця проживання/перебування особи тощо.

З метою забезпечення реалізації гарантованого Конституцією України права на професійну правничу допомогу для осіб, які в силу тих чи інших обставин не мають можливості звернутися з метою отримання

безоплатної правової допомоги до місцевих центрів або бюро, системою БПД організовано роботу консультаційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги. Консультаційний пункт доступу до безоплатної правової допомоги це точка доступу до безоплатної правової допомоги для громадян, які мають у ній потребу, але через певні причини не можуть її отримати, звернувшись безпосередньо до місцевого центру чи бюро правової допомоги.

Так, з метою забезпечення доступу до правової допомоги осіб, засуджених до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі у рамках співпраці Ковельського місцевого центру з Державною установою «Центр пробації» у Волинській області щокварталу функціонують точки доступу до безоплатної правової допомоги на базах територіальних відділів Державної установи «Центр пробації» у Волинській області.

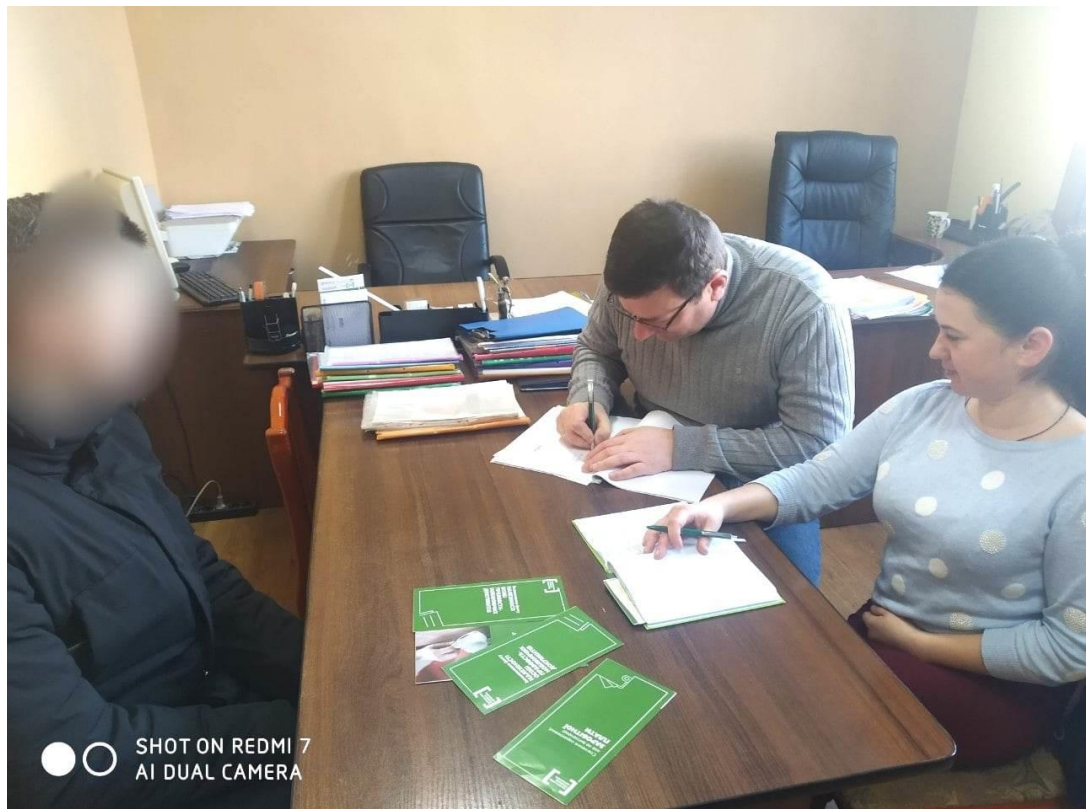

Фахівчиня Камінь-Каширського бюро правової допомоги Інна Бондар під час роботи консультаційного пункту доступу до безоплатної правової допомоги

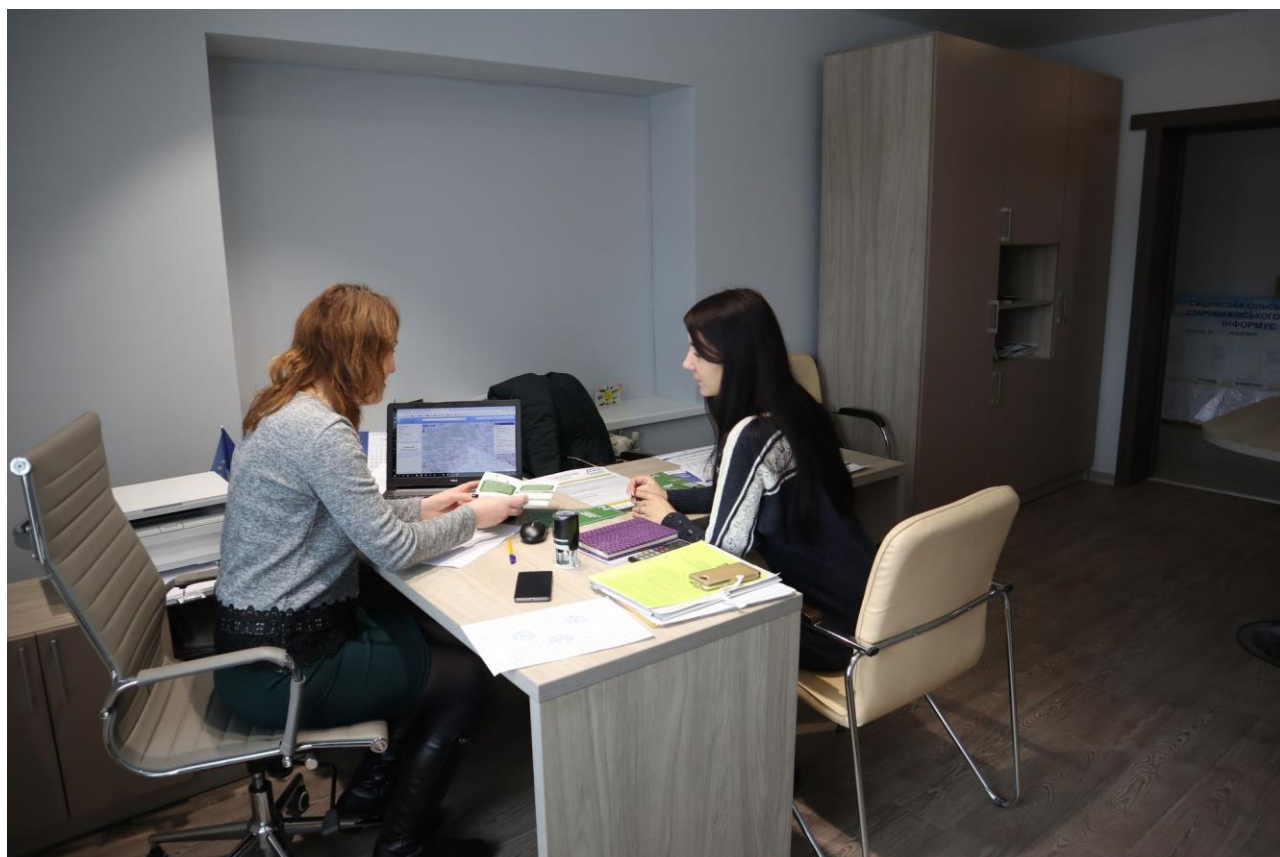

Фахівчиня Старовижівського бюро правової допомоги Тетяна Комісарик під час роботи консультативного пункту доступу до безоплатної правової допомоги

Фахівчиня Ратнівського бюро правової допомоги Оксана Калінчик під час роботи консультативного пункту доступу до безоплатної правової допомоги

З метою інформування громадян про зміни у законодавстві на період дії воєнного стану, а також надання юридичної підтримки, Тетяна Комісарик здійснювала консультування громадян на базі Центру надання адміністративних послуг Старовижівської РДА. Найпоширеніші питання, які цікавили громадян стосувались оплати житлово-комунальних послуг у період дії воєнного стану, відновлення втрачених документів, нарахування і виплати допомоги на проживання, оформлення спадщини.

Фахівчиня Старовижівського бюро правової допомоги Тетяна Комісарик під час роботи консультативного пункту доступу до безоплатної правової допомоги

Інформацію про місцезнаходження та графік роботи консультативних пунктів можна знайти на сайті системи БПД, інформаційних стендах Ковельського місцевого центру з надання БВПД, органів державної влади та місцевого самоврядування тощо.

Завдання 1.3. Забезпечення вирішення проблем людей у правовий спосіб за допомогою існуючих та розвитку нових механізмів

Проведення правопросвітницьких заходів з питань реалізації пілотного проекту «Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення»

З метою підвищення рівня правової обізнаності здобувачів освіти 9А та 10А класів у Закладі загальної середньої освіти "Камінь-Каширський ліцей №1 імені Євгена Шабліовського" Камінь-Каширської міської ради завідувачка Камінь-Каширським бюро правової допомоги Інна Бондар провела відкритий урок на тему «Концепція механізму відновного правосуддя для неповнолітніх. Що воно таке? І як воно працює?».

Як виявилось, діти ніколи раніше не чули нічого про відновне правосуддя для неповнолітніх, а тим більше не розуміли його концепції та принципу дії.

Цей захід, як частина правопросвітницької діяльності нашого Центру, виявився неабияк актуальним та пізнавальним для учнів саме цієї вікової категорії. В ході своєрідного діалогу між дітьми та юристом були обговорені питання щодо поняття відновного правосуддя, його форм, умов застосування, ролі учасників цього процесу, їх функцій. Також були підведені підсумки щодо ролі і значення медіації, результатів, яких досягають усі сторони та учасники Програми відновного правосуддя.

«Відновне правосуддя – це позасудова процедура врегулювання конфлікту шляхом переговорів неповнолітнього підозрюваного та потерпілої особи за допомогою медіатора (посередника) з метою укладення угоди про застосування Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення, на основі взаємних поступок чи добровільного

задоволення вимог потерпілого», - наголосила юристка. Інна Бондар розповіла присутнім про злочини неповнолітніх та «не дитячу» відповідальність за їх вчинення, а також про те, як на практиці працює проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення». Мета якого – максимально раннє виведення неповнолітніх із кримінального процесу з обов'язковим ужиттям узгоджених заходів для їх ресоціалізації та запобігання повторним кримінальним правопорушенням.

Під час спілкування зі школярами були детально розкриті питання відновного правосуддя, його форм, умов застосування, ролі учасників цього процесу. Також акцентовано на значенні медіації, результатах, яких досягають учасники Програми та успішних кейсах.

На завершення зустрічі в учнів виникало безліч запитань, які стосувались наслідків процедури медіації для неповнолітніх, відмінностей звільнення від кримінальної відповідальності за правилами Кримінального кодексу України та у межах Програми відновлення, на які вони отримали детальні відповіді.

Завідувач Камінь-Каширського бюро правової допомоги Інна Бондар під час проведення заходу для учнів "Камінь-Каширського ліцею №1 імені Євгена Шабліовського

Завдання 1.4. Розвиток на базі БПД механізмів, спрямованих на недопущення порушених прав людини, яка знаходиться у контакті чи конфлікті із законом (в адміністративному та кримінальному процесі)

Організація та проведення правопросвітницьких заходів спрямованих на підвищення рівня правової свідомості, культури та освіченості, а також правової проінформованості суб'єктв пробації щодо захисту своїх прав та можливостей

У системі засобів виправлення і ресоціалізації осіб, які засуджені і відбувають покарання, не пов'язане з позбавленням волі важливе місце займає соціально-виховна робота спрямована на формування прагнення до заняття суспільно-корисною діяльністю, сумлінного ставлення до праці, дотримання вимог законів та інших прийнятих у суспільстві правил поведінки, підвищення загальноосвітнього та культурного рівнів.

З цією метою юрист Ковельського бюро правової допомоги Анна Капітан спільно з фахівчиною Ковельського міськрайонного відділу Державної установи «Центр пробації» у Волинській області Наталією Шпанкою на основі підписаного Меморандуму про співпрацю провели спільний правопросвітницький захід для підоблікових пробації.

Увагу присутніх зосереджено на важливості усвідомлення засудженими особами правових та соціальних норм, які є запорукою успішної ресоціалізації. Доведено до відома правові наслідки, які виникають у разі скоєння повторних кримінальних або адміністративних правопорушень.

Учасникам роз'яснили їх конституційні права, зокрема щодо можливості кожного будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань. Розповіли про механізми реалізації права на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб, тощо.

Під час зустрічі підобліковим Ковельського міськрайонного відділу Державної установи «Центр пробації» у Волинській області надано правову допомогу та ряд відповідей на запитання правового характеру.

Фахівець Ковельського бюро правової допомоги під час проведення консультування підоблікових Ковельського міськрайонного відділу «Центр пробації» у Волинській області